

kunst@klassekampen.no

KUNST

Tidene skifter

KUNST

R.B. Kitaj: «Diaspora»

Astrup Fearnley Museet i Oslo
Står til 11. mai
Kuratorer: Gunnar B. Kvaran og
Therese Möllenhoff

ANMELDELSE

Omgitt av Astrup Fearnleys hotshots som Jeff Koons og Damien Hirst, framstår 1970-tallets storhet R. B. Kitaj som en dypsindig, krevende popkunstner.

Astrup Fearnley Museet har hentet fram en av de største navnene på kunsthvervningen i 1970- og 80-årene fra samlingen sin: Ronald B. Kitaj (1932 – 2007), som regnes som en pionér innen popkunst

Det hendte Kitaj ble kritisert for å framstå som en intellektuell posør. Og denne utstillingen viser at det vel nettopp er det han også var – men den viser også at han først ble en viktig kunstner da han plasserte seg inn i den store og sammenhengende europeiske maleritradisjonen, fra renessansen til Cézanne, Degas og Matisse.

Popkunsten er en referanse mange knytter til hans amerikanske bakgrunn – Kitaj ble født i USA, men den største delen av kunstutdanningen hans tok han i Europa.

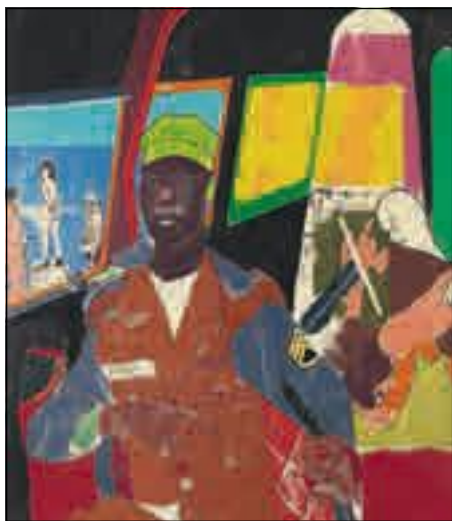
Han laget tidlig bilder som er montasjer av fragmenter av tekst og bilder. Man kan lese bildene som en form for symbolleksikon for den moderne tid.

Kitajs tidlige arbeider virker i dag som en tørr og akademisk variant av pop. Han elsket å henvise til klassiske tekster, dypsindige forfattere, teoretikere og billedkunstnere. Han mangler den kjærligheten til populærkulturen som kjennetegner de mest

sentrale popkunstnere, som Andy Warhol og Robert Rauschenberg.

Som kolorist kan han måle seg med de beste. I sine malerier demonstrerer han et rikt register når det gjelder teknikk, tilskjæring av motiver og evne til å føye det hele sammen på overraskende måte.

Hans motivverden evner i mindre grad å interessere i dag. Han hadde jødisk bakgrunn og identifiserte seg etter hvert med jødernes skjebne som et forfulgt folk. Han tok selv sitt liv. Identifikasjonen mellom jødernes lidelser og egne lidelser er et tema i mange av hans sene malerier. Men når han kretser om sin jødiske identitet og forfølgelsen av jøder, kommer han til kort som tidsvitne i forhold til hva andre kunstnere, og ikke minst andre kunstarter som fotografi og film, har formidlet.

AKADEMISK POP: Ronald B. Kitaj vises på Astrup Fearnley.

Det gir en følelse av vemod å se Ronald B. Kitajs bilder omgitt av dagens hotshots. Kitaj tilhørte den kjernen av kunstnere Astrup Fearnley Museet opprinnelig var grunnlagt på, men som i dag er skjøvet til side av navn som Damien Hirst, Jeff Koons, Richard Prince og Christopher Wool.

Man blir ubehagelig oppmerksom på at store deler av kunstfeltet de siste tretti år har beveget seg i retning av underholdning og enkle *oneliners*, i et felt der man en gang krevde fordypping i tekster av Auden, Adorno og Benjamin for å få innpass. Den tid er nok definitivt over.

Øivind Storm Bjerke
kultur@klassekampen.no

Brandstrup til USA

Galleri Brandstrup, galleriet på Tjuvholmen i Oslo, er representert på den gigantiske kunstmessa The Armory Show i New York. Årets messe åpner torsdag 6. mars, og som alltid er The Armory Shows oppgave å vise fram den viktigste kunsten fra dette og det forrige århundret for interesserte kjøpere. Til New York reiser Brandstrup med kunst av Marina Abramovic, Lars Elling, Sverre Bjertnæs, **Michael Kvium**, Fredrik Raddum og Nelli Palomäki. Årets tema på The Armory Show er Kina, og kunstneren Xu Shen fra Shanghai er viet spesiell oppmerksomhet.

Astrid Hygen Meyer

Fanger poes

Øivind Storm Bjerke
KUNST

Tom Sandberg: «Photographs»

OSL Contemporary, Oslo
Står til 29. mars

ANMELDELSE

Den store skjønnheten i det hverdagslige trer tydelig fram i den siste utstillingen kunstfotograf Tom Sandberg forberedte.

Med en hale av eksos tegner flyet en flerre gjennom himmelrommet og bildeflaten. Det er det første bildet som møter en idet man kommer inn på OSL Contemporarys utstilling «Photographs», med bilder av den nylig avdøde kunstfotografen Tom Sandberg.

Siden 1980-tallet, som er det tiåret da fotografiet for alvor fikk en plass på den norske kunstscenen, har Tom Sandberg vært et ikon for det kunstneriske fotografiet i Norge.

Fram til han døde 5. februar i år, forberedte han denne utstillingen, der han viser sytten nye arbeider. De er nye i den forstand at de utgjør en egen edisjon av bilder han har tatt fra 1987 til 2014. Sandberg har fotografert med gammeldags film, men kopiene på utstillingen er basert på negativer som er skannet og digitalisert for så å bli printet ut.

Fotografiene på utstillingen oppleves som intense enkeltverk for betrakteren. Bildene gir et inntrykk av en kunstner som var besatt av sine ideer. Med det samme han

STREKEN: Sandbergs fotografier peker utover det forgjengelige og er bærere

hadde en idé, gjaldt det å finne den ene dekkende formulering av ideen, kan det virke som. Den motsatte prosessen ville være å ta en rekke fotografier for deretter å utlede en idé fra mengden.

Blikket han hadde på verden, var dypt personlig. Hemmeligheten bak Sandbergs fotografier er hans evne til å skille ut det spesielle og egenartede ved en hendelse, en situasjon eller et sted og formidle sin personlig følelsesmessige opplevelse av det sette.

Utvalget av bilder forteller om en kunstner med uvanlig konsistens i sitt bildespråk og med integritet i alt hva han vil formidle. Her er ingen sideblikk til hva som kan være smart å vise i dag for å virke kontemporær. Sandberg er blant de fotografer som har

en utpreget stil. Den kjenne-tegnes av konsentrasjon om en bærende idé som formuleres i en enkel form. Bildene er i svart og hvitt. Det signaliserer alvor, fordypelse og en streben etter å konsentrere bildet til å uttrykke det vesentlige. Sandberg markerer med dette valget sin forankring i en modernistisk fotografisk tradisjon – for hans del en type modernisme som er opptatt av å undersøke mediets egenskaper og muligheter.

Et av de mest fascinerende bildene viser en mann som sitter på gaten i høyre bildekant, med venstre bein ut på skrå fra kroppen. Resten av bildet blir utgjort av en vei der ingenting skjer, og en skrå, skyggelagt fortauskant på den andre siden av veien.